

Vlaanderen
is diervriendelijk

Huisdierwijzer stekelstaartvaraan

▴ **Varanus acanthurus**

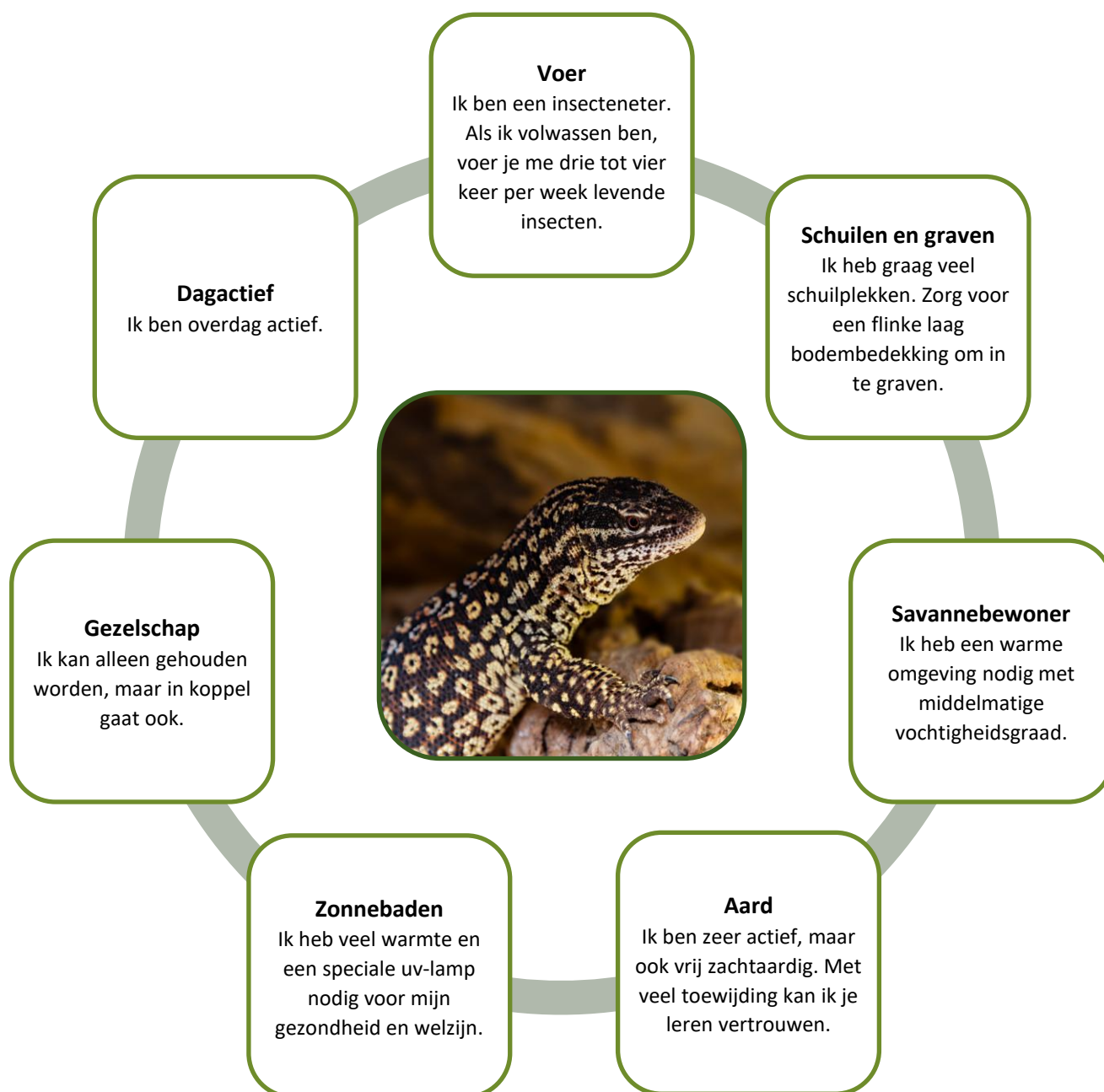
DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/huisdierinfo

INHOUD

1	Overzicht	3
2	Natuurlijk gedrag en behoeften.....	4
3	Huisvesting en verzorging	5
3.1	Huisvesting	5
3.1.1	Gezelschap	6
3.1.2	Bodembedekking en inrichting	6
3.1.3	Temperatuur	7
3.1.4	Water en de luchtvochtigheid	7
3.1.5	Uv- en warmtelamp	7
3.1.6	Dagelijks lichtritme en seizoenen	8
3.1.7	Verrijking	8
3.2	Voeding	9
3.3	Verzorging	10
4	Gedrag en omgang met het dier	10
5	Gezondheid	11
5.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	11
5.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	12
6	Aankoop of adoptie.....	14
7	Kosten	15

1 OVERZICHT

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE

Stekelstaartvaranen (*Varanus acanthurus*) zijn reptielen die behoren tot de familie van varanen (*Varanidae*). Er zijn 85 soorten van de familie varanen gekend waarvan er in Vlaanderen tien als huisdier mogen worden gehouden (meer info: [Positieve lijst reptielen](#)). Afhankelijk van hun oorspronkelijke leefgebied hebben varanensoorten behoefte aan een bepaalde inrichting en klimaat in het terrarium. Hier wordt enkel de levenswijze en verzorging van de stekelstaartvaraan en zijn ondersoorten (*Varanus acanthurus* spp.) belicht.

Stekelstaartvaranen komen van nature voor in gebieden met een droog en warm klimaat (woestijn en savanne) in Noord-West-Australië. Het klimaat in het natuurlijk leefgebied wordt gekenmerkt door verschillen in temperatuur en regenval tussen de twee seizoenen. Tijdens de hete zomermaanden van oktober tot maart in dat halfroond, loopt de gemiddelde dagtemperatuur op van 33 tot 36 °C en is er meer intense regenval en een hoge luchtvochtigheid. Tijdens het droge winterseizoen van april tot september heerst er een gemiddelde dagtemperatuur van rond de 30 °C met weinig regenval.

Zoals alle reptielen is de stekelstaartvaraan koudbloedig en regelt hij de lichaamstemperatuur door actief de warmte of koelte op te zoeken. De warmte versnelt het metabolisme en helpt op die manier met de processen in het lichaam zoals de vertering. De stekelstaartvaraan is overdag actief en je ziet hem dan ook vaak zonnen op een rots. Het natuurlijk leefgebied wordt gekenmerkt door een open rotsachtig landschap met laag en droog struikgewas. Hij is minder actief dan andere varanensoorten, beweegt zich voort op de bodem en vertoeft voornamelijk in schuilplaatsen tussen de rotsspleten, in rotsholten en onder het struikgewas.

De stekelstaartvaraan is een relatief grote hagedis, maar met een totale lichaamsgrootte tot 70 cm en een robuust lichaam is hij een dwerg in vergelijking met sommige andere varanensoorten. In gevangenschap is hij gemiddeld 40 tot 45 cm groot. De poten zijn stevig en hebben scherpe klauwen. Naargelang de ondersoort verschilt de wildkleur, maar meestal heeft hij een donkerbruine lichaamskleur en lichtbruine en gele vlekken in een oogvormig patroon. De kop is gestreept, spits en met zijn sterke kaken heeft het dier een stevige beet. Daarnaast hebben ze een gevorkte tong, die net als bij slangen voortdurend in en uit de bek gaat. Ze kunnen met hun tong geuren naar het extra orgaan in het monddak (vomeronasaal orgaan) brengen en als het ware geuren “proeven”.

De dikke staart is in verhouding 1,3 tot 2,3 maal langer dan de kop en romp samen en is rolrond. Van de staartbasis tot de top vormen de harde scherpe schubben een stekelachtige kam. In het wild verdedigen stekelstaartvaranen zich tegen aanvallen van roofdieren door zich met de staart in de schuilplaats vast te klemmen zodat het bijzonder moeilijk is om hem van tussen bijvoorbeeld een rotsspleet te verwijderen. Een dier dat zich bedreigd voelt, kan ook zijn staart gebruiken om van zich af te slaan. Vooral roofvogels, slangen, wilde katten en andere grotere varanen jagen op volwassen stekelstaartvaranen, maar ook veel eieren en jongen vallen ten prooi aan roofdieren.

Stekelstaartvaranen zijn voornamelijk insecteneters die zich in het wild voeden met sprinkhanen, kevers, kakkerlakken en andere geleedpotigen zoals spinnen, maar ze eten ook slakken en grotere prooien zoals jonge buideldieren en kleinere hagedissen. Ze wachten in een schuilplaats tot een prooi passeert en worden daarom ook wel “hinderlaagpredatoren” genoemd. Ze hebben zich goed aangepast aan de droge omstandigheden van hun natuurlijk leefgebied en drinken niet veel. Ze halen 70% van de behoefte aan water uit het voedsel. Mits een goede verzorging en huisvesting, kan een stekelstaartvaraan tot 15 jaar oud worden.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	<i>Animalia</i> (dieren)
Stam	<i>Chordata</i> (chordadieren)
Klasse	<i>Reptilia</i> (reptielen)
Orde	<i>Squamata</i> (schubreptielen)
Onderorde	<i>Lacertilia</i> (hagedissen)
Familie	<i>Varanidae</i> (varanen)
Genus	<i>Varanus</i>
Soort	<i>Varanus acanthurus</i>

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

De afdeling Dierenwelzijn liet onderzoeken welke afmetingen nodig zijn om reptielen te huisvesten met het oog op positief welzijn. Grotere verblijven zijn steeds mogelijk en kunnen het welzijn verder bevorderen. Voor een volwassen parelhagedis (*Varanus acanthurus*) wordt onderstaande benodigde ruimte aangeraden:

Soort	Aantal	Landopp. m ²	Hoogte cm	Water		Bijkomende oppervlakte per dier (bovenop het cijfer onder 'aantal')	
				Opp. m ²	Diepte cm	Land m ²	Water m ²
Varanus acanthurus	1-2	0,75	50			0,2	

Hoe groter het terrarium, hoe beter je voldoet aan de behoeftes van je stekelstaartvaraan. Je kan ook overwegen om een aparte kamer in te richten. Het zijn typische bodembewoners die weinig klimmen, dus voorzie zeker genoeg [grondoppervlakte](#).

Voorzie ook voldoende ventilatie in het terrarium. Met een rooster in het terrarium kan er in een klein terrarium genoeg ventilatie zijn, maar voorkom tocht. Voor een groot terrarium kan soms extra mechanische ventilatie nodig zijn. Voorzie het terrarium van een goed sluitende overkapping om te voorkomen dat het dier zich aan de rand optrekt en ontsnapt.

Plaats het terrarium op een stevige ondergrond en op een rustige plaats. Trillingen kunnen voor stress zorgen. Voorzie een [achterwand](#) in het terrarium, dan voelt het dier zich beschermt en veilig.

In of bij het terrarium moeten aanwezig zijn:

- een zonneplaats op grote boomstammen en/of rotsen met een [uv-](#) en [warmtelamp](#) erboven. Gebruik voor deze dieren zeker een combinatielamp warmte-UVB, want spaarlampen en tl-lampen hebben een te lage UVB-opbrengst
- een koelere plek met rotsen en/of boomstammen
- per dier minstens twee schuilplaatsen: één op een warme en één op een koele plek

- voldoende loop- en graafruimte en enkele lage verhogingen
- een thermometer
- een thermostaat voor temperatuurregeling
- een plantenspuit
- een diepe laag bodembedekking, met voor vrouwelijke dieren een legbak gevuld met vochtige bodembedekker
- Een hygrometer om een luchtvochtigheid van 40 tot 60% in het terrarium te garanderen
- een drinkbakje

3.1.1 Gezelschap

Een stekelstaartvaraan kan goed alleen gehouden worden. Een koppel (man/vrouw of twee vrouwelijke dieren) is mogelijk, mits je voor elk dier een aparte schuilplek in de warme en koude zone en een zeer groot terrarium, of aparte kamer voorziet. Meerdere mannelijke dieren samen worden onderling erg agressief en kan je dus niet samen houden. Gevechten tussen varanen om de beste lig- en schuilplekken of om het voedsel kunnen voorkomen, dus is het belangrijk om voldoende ruimte, lig- en schuil- en uitwijkmogelijkheden en een aparte voederplek en -kom te voorzien.

Een dier dat zich overmatig terugtrekt, niet veel zont en niet goed eet, heeft mogelijk stress en moet permanent in een ander terrarium worden gehuisvest. Sluit vooraf andere (medische) oorzaken uit en laat het dier onderzoeken door een dierenarts met ervaring met reptielen.

3.1.2 Bodembedekking en inrichting

Als [bodembedekker](#) is een diepe laag speciaal reptielenzand gemengd met kleizand, turfmolm, boomschors, orchideeënaarde of grove beukenhoutkrullen geschikt. Voorzie een laag van ongeveer 15 cm zodat het dier kan graven. De dieren durven weleens het substraat oppikken wanneer ze een prooi vangen, dus gebruik geen grind of fijne bodembedekkers zoals zand of houtschaafsel. Gebruik ook geen dennenboom- en cederhoutkrullen en krantenpapier, want die zijn mogelijk giftig. Hou de bodem droog en proper. Voorzie bijkomend een legbox voor de vrouwelijke stekelstaartvaranen in het terrarium, want ook zonder de aanwezigheid van mannelijke dieren kan ze behoefte hebben om eieren te leggen, de eieren zijn dan wel onbevruucht. De legbox moet ongeveer 60 cm diep zijn en gevuld met een losse, vochtige bodembedekking.

Plaats [lage platte rotsen en boomstammen](#) zodat er veel schuil- en ligplaatsen ontstaan. Zet zware stenen en rotsen altijd direct op de bodem van het terrarium, nooit op de bodembedekking. Zo voorkom je dat de stenen kantelen als het dier in de bodembedekking graaft, en voorkom je dat het dier gewond raakt. Omdat het niet zo'n goede klimmers zijn, voorzie je lage "opstapmogelijkheden" zodat ze een iets hoger gelegen plek zoals op een rots kunnen bereiken. Een stekelstaartvaraan heeft een verblijf met veel vloerruimte nodig. Besteed veel aandacht aan schuilplekken en aan de zonneplek. Hou er rekening mee dat de elementen in het terrarium het gewicht van de volwassen hagedis moeten dragen.

Met een horizontaal geplaatst stuk hout of een platte steen onder de warmte- en lichtbron kan het dier zelf bepalen hoe dicht het bij de lamp zit. Voorzie een extra hol of een beschutte kuil met licht vochtig graafmateriaal, zoals mos of kokosvezel, want daar vindt het dier verkoeling. Jonge dieren hebben veel zulke schuilplekken nodig.

3.1.3 Temperatuur

Voor de stekelstaartvaraan moet 's nachts de [temperatuur](#) minimaal boven 18 °C blijven, ideaal is dit 18 tot 20 °C. Overdag mag de temperatuur oplopen tot 25 à 28 °C in de koude delen van het terrarium. Met een tijd klok kan je de temperatuur 's nachts aanpassen. Op de lokale zonneplaats moet de temperatuur oplopen tot 40 à 42 °C en tot 50 °C als je wilt kweken. Een thermometer in het terrarium is noodzakelijk, zodat je de minimum- en maximumtemperatuur goed kan opvolgen. Om oververhitting te voorkomen, plaats je het terrarium nooit rechtstreeks in het zonlicht.

3.1.4 Water en de luchtvochtigheid

Voorzie een ondiepe drinkbak die permanent in de warme zone van het terrarium staat. Ververs het water dagelijks.

Voor de stekelstaartvaraan die van nature in een relatief droge omgeving leeft, moet de [luchtvochtigheid](#) tussen 40 tot 60% blijven. Een te hoge luchtvochtigheid kan infecties in de hand werken en luchtwegenproblemen veroorzaken. Met een hygrometer kan je de luchtvochtigheid controleren. Besproei het dier dagelijks met water uit een plantenspuit en bij voorkeur op de warmste uren van de dag, om de juiste luchtvochtigheid in het terrarium te behouden en uitdroging te voorkomen.

3.1.5 Uv- en warmtelamp

Een stekelstaartvaraan is actief tijdens de dag, daarom is een lichtbron zoals een **uv-lamp** **onmisbaar** voor de gezondheid van je dier. Met name uv-B-licht is cruciaal voor de aanmaak van vitamine D3. De uv-lamp en de warmtelamp moeten, afhankelijk van het type lamp, van op 20 tot 30 cm rechtstreeks op de lokale zonneplaats van het dier schijnen. De afstand is echter ook afhankelijk van het type lamp en de wattage, volg dus steeds de aanwijzingen uit de bijsluiter.

Ideaal zijn er meerdere niveaus onder de lamp, of plaats je een lange horizontale boomstam of platte steen onder de lamp zodat het dier dichterbij of verder van de lamp kan gaan zitten. Om zeker te zijn dat er voldoende uv-licht is, kan je een uv-spectrummeter gebruiken of je kan de uv-lamp tijdig vervangen zoals is voorgeschreven in de bijsluiters. Glas en plastic houden uv-straling tegen. Terrariums met roosters laten wel uv-licht door van de lamp die erboven geplaatst wordt of van het zonlicht. Een rooster wordt ook gebruikt omdat het dier dan niet bij de lamp kan komen en zich niet kan verbranden.

Een warmtelamp is eveneens noodzakelijk. De stekelstaartvaraan kan vrij groot worden en heeft mogelijk een rij van enkele kleinere warmtelampen of een warmtelamp met een diameter van 25 cm nodig. Een stekelstaartvaraan kan plaatselijke oververhitting niet goed inschatten: warmtematten, warmtekabels en warmtestenen zijn daarom niet geschikt. Voor de stekelstaartvaraan is het sterk aangeraden gebruik te maken van een combinatielamp warmte-uv-B om voldoende uv-B-licht te verkrijgen. Automatisch is het uv-B-licht dan op de correcte plaats, daar waar het dier gaat liggen zonnen/opwarmen.

Belangrijkst is dat het dier zich niet rechtstreeks of onrechtstreeks kan verbranden: er moet absoluut vermeden worden dat de stekelstaartvaraan bij een warmte-element kan komen. Daarom worden lampen best in een afzonderlijk compartiment van het terrarium geplaatst, bijvoorbeeld door een rooster aan te brengen tussen de leefruimte en het lampgedeelte. Voorzie daarnaast zeker schuilplekken op een warme én koele plaats waar de stekelstaartvaraan beschutting kan vinden voor het licht en/of de warmte.

3.1.6 Dagelijks lichtritme en seizoenen

Een stekelstaartvaraan heeft elke dag 12 uren licht en 12 uren duisternis nodig. Met timers op alle licht- en warmtebronnen kan je dit automatisch regelen. In natuurlijke omstandigheden houdt deze diersoort geen winterslaap, maar als je als ervaren reptielenhouder wil kweken is het aangeraden dat het dier een 6-tal weken winterrust houdt.

3.1.7 Verrijking

Door nieuwe prikkels te geven stimuleer je het dier en doorbreek je zijn dagelijkse routine. Verrijking¹ kan bijvoorbeeld bestaan uit variatie in schuil- en ligmogelijkheden. Maak slim gebruik van de beschikbare ruimte om het terrarium complexer te maken. Als het dier een goed verblijf heeft, zal het zich beter ontwikkelen en actiever zijn.

Varanen kunnen goed objecten in hun omgeving manipuleren en hebben een opmerkelijk leervermogen, dus kan je eventueel speelobjecten gebruiken om het dier bijkomend te activeren. Hiervoor zijn objecten waarmee het dier kan schudden, manipuleren of die het rond kan dragen, zoals lege plastic flessen gevuld met zand of water, rubberen ringen of een kinderemmer, geschikt. **Hou alle verrijkingsoBJECTEN slechts tijdelijk in het terrarium om gewenning te voorkomen en hou steeds toezicht!**

Een zeer tam dier af en toe in huis laten wandelen geeft het de mogelijkheid om een andere omgeving te onderzoeken en kan voor afwisseling en beweging zorgen. Creëer een veilige omgeving en forceer dit niet. Zorg ervoor dat de stekelstaartvaraan zelfstandig in en uit het terrarium kan, zodat het dier op tijd weer de rust en warmte kan opzoeken. Bovendien kan hij tijdens hete zomerdagen bij temperaturen van 25 °C en meer en tijdens de zonnigste uren in een buitenverblijf worden gehouden. Hou er dan rekening mee dat het dier goed kan graven. Graaf de afsluiting minstens 60 cm diep in de grond in om te voorkomen dat het dier ontsnapt.

Door het voedsel op een andere manier aan te bieden stimuleer je het voedselzoekgedrag. Verstop bv. meelwormen in de holte van een rots of boomstam. Ook vliegende insecten kunnen dienen als voedselverrijking.

Verdiep je in de kenmerken van zijn natuurlijke omgeving om nog meer tegemoet te komen aan de behoeften en interesses van je dier. Let goed op wat het dier prettig vindt, want ieder dier is uniek. Het is een goed teken als het onderzoekend en nieuwsgierig is. Kijk dagelijks naar het dier om zijn gedrag en behoeftes te leren kennen. Een passief dier dat weinig gebruik maakt van de ruimte, is mogelijk ziek of geeft aan dat de omgeving niet goed voldoet of te koud is. Naar manieren zoeken om het leven van je dier te verrijken is leuk, zowel voor mens als dier!

¹ Via voedsel of kunstmatige voorwerpen, inrichting van het verblijf, geuren of interactie met soortgenoten of andere diersoorten nieuwe en positieve prikkels aan het dier aanbieden om de kwaliteit van het leven van in gevangenschap gehouden dieren, te verbeteren.

3.2 VOEDING

Stekelstaartvaranen eten hoofdzakelijk insecten of andere ongewervelden en/of larven en wormen. Probeer het dier zo gevarieerd mogelijk te voeren met krekels, kakkerlakken, motten, slakken, sprinkhanen, wormen en larven (bv. moriowormen, meelwormen, dola's en wasmotlarven). Een pinky (haarloze jonge muis) is iets vetter voer en mag slechts met mate gegeven worden, voornamelijk aan vrouwelijke dieren tijdens de kweek. Het dieet moet gevarieerd zijn en minstens 6% calcium en een uitgebalanceerde mengeling van vitaminen bevatten. Strooi daarom extra vitamine- en mineralenpoeder over het voer. Bepoeder het voer van volwassenen wekelijks met het vitaminepoeder en elke voederbeurt met calciumpoeder. Bepoeder het voer van jonge dieren tot de leeftijd van 1 jaar tweemaal per week met het vitaminepoeder en driemaal per week met het calciumpoeder. Je kunt voedseldieren vooraf ook vitamine- en mineralenrijk voeder geven (gut loading) voordat je ze aanbiedt.

Bied het geprepareerde voer aan op een voederplank of in een schaal om te voorkomen dat het dier de bodembedekking met het voer naar binnen werkt en een darmverstopping krijgt. **Voorzie voor elk dier in het terrarium een aparte voederplek en –kom**, om voedselagressie te voorkomen. Jonge dieren voer je dagelijks tot ze een jaar oud zijn. Voer volwassen dieren elke 3 à 4 dagen. Voer stekelstaartvaranen bij voorkeur overdag. Om bijtonden van insecten te voorkomen verwijder je kort na het voeren de overlevende insecten of voorzie je voedsel voor de insecten. Vliegende insecten worden erg gewaardeerd en kunnen dienen als voedselverrijking.

Stekelstaartvaranen hebben een goede eetlust en aanleg voor overgewicht. Bekijk de mate van vervetting, energie en groei om de voeding aan te passen. Wasmotten en meelwormen zijn iets vetter en voer je met mate om vervetting te voorkomen, voorzie daarbij ook voldoende lichaamsbeweging. Te dikke dieren hebben een zeer dikke staart en kleine kop in verhouding tot het lichaam. Te magere dieren hebben een dunne staart en grote kop in verhouding tot het lichaam. Als het dier te dik is, voer dan minder grote porties en geef het meer lichaamsbeweging.

Pesticiden in aardwormen of slakken die je buiten hebt verzameld kunnen de stekelstaartvaraan ziek maken. Regenwormen zijn commercieel verkrijgbaar bij sommige dierenspeciaalzaken, vaak op bestelling. Ook zijn er heel veel kwekers van reuzeslakken die hun zwakke nakweekslakjes goedkoop wegdoen als voeder. Ze zijn trouwens ook gemakkelijk zelf te kweken.

Wat voer je een stekelstaartvaraan?

Altijd	Met mate	Niet voeren
100% dierlijk: levende insecten zoals sprinkhanen, krekels, kakkerlakken en wormen en slakken	Vette insecten zoals meelwormen	Groenten
Vitaminepoeder	Pinky	Kruiden
Mineralenpoeder	Kuikens	Fruit

3.3 VERZORGING

Dagelijks

- Verwijder de uitwerpselen en voederresten, verwijder niet gegeten levende insecten
- Geef nieuw voer (afhankelijk van de leeftijd)
- Bekijk of de stekelstaartvaraan er gezond uitziet en zich normaal gedraagt, bekijk de groepsdynamiek en het gedrag van individuen in de groep bij het houden van meerdere dieren
- Vervang te natte of vuile bodembedekking, vooral rond de drinkbak, en kijk uit voor schimmelvorming
- Reinig de drinkbak en geef vers drinkwater
- Controleer de temperatuur, de luchtvochtigheid en de werking van de uv- en warmtelamp en eventueel de hygrometer

Minstens één keer per week

- Reinig indien nodig de schuilplekken en rotsen met een vochtige hete doek
- Geef een speelobject onder toezicht, en verwijder het object na het spelen uit het terrarium

Een aantal maal per jaar

- Reinig het terrarium volledig
- Plaats het dier hiervoor in een tijdelijk onderkomen
- Verwijder alle attributen en de bodembedekking
- Reinig en ontsmet het terrarium en de attributen grondig met een oplossing van koud water en 10% javel (100 ml/1 liter water). Spoel goed na met zuiver water om javelresten te verwijderen. Laat alles goed drogen en voeg nieuw substraat toe

4 GEDRAG EN OMGANG MET HET DIER

Stekelstaartvaranen zijn geen knuffeldieren en zijn van nature schuw. Maar ze zijn ook intelligent, ze kunnen objecten manipuleren en sommige individuen geven blijk van een opmerkelijke persoonlijkheid. Dagelijkse verzorging en aandacht kunnen ervoor zorgen dat het dier je leert vertrouwen. Let wel, ieder dier is verschillend!

Het dier toont weinig agressie en zal pas in laatste instantie bijten of slaan met de staart. Een dier dat nerveus of angstig is, of zich bedreigd voelt, zal zich groot maken en dreiggedrag tonen door de bek open te sperren. Laat het dier in dat geval met rust, en ga na hoe de interactie op een later tijdstip prettiger kan verlopen. Ook kan het dier per ongeluk bijten tijdens het voeren. Zoals met veel diersoorten zijn jonge en mannelijke dieren agressiever, en naarmate ze ouder worden, worden ze kalmer. Hou echter in het achterhoofd dat elk dier kan bijten, krabben of slaan wanneer het nerveus is of zich bedreigd voelt of schrikt. Tik niet op het glas, sla niet met deuren of pak het dier niet onverwachts op en raak het niet onverwachts aan, zo voorkom je onnodige stress.

Als je meerdere stekelstaartvaranen in een verblijf houdt, dan moet je zeker de groepsdynamiek en het gedrag van de individuele dieren in de gaten houden. Gevechten zijn altijd mogelijk en een individu dat zich langdurig terugtrekt, niet veel gaat zonnen en niet goed eet, heeft mogelijk chronische stress. Laat een dierenarts eventuele medische oorzaken uitsluiten en verwijder indien nodig het dier permanent uit de groep (of het andere dier in geval van een koppel).

Deze hagedissensoort is vrij groot en sterk, en heeft een stevige beet en scherpe nagels. Bovendien kan hij zijn staart als zweep gebruiken, en daarom is het belangrijk om het dier op de juiste manier op te tillen. Benader het

Stekelstaartvaranen kunnen drager zijn van o.a. salmonella. Mensen met een zwakke immuniteit vermijden daarom best het contact met deze reptielen. Voor de gezondheid van mens en dier is een goede hygiëne in het terrarium belangrijk, en moet je na het hanteren altijd je handen wassen.

bodembedekking van keukenpapier of propere doeken aangeraden, om de tere huid niet te beschadigen. Daarnaast ontsteekt de navel zeer gemakkelijk bij deze jonge dieren. Jonge dieren vervellen tijdens de groei regelmatig. Besproei het verblijf dagelijks met water uit de plantenspuit. Voorzie geen ondiepe drinkbak met water voor jonge dieren, want ze verdrinken echt gemakkelijk en zullen zelden uit een schaalje drinken. Ze drinken druppels afkomstig van de plantenspuit. Hou het verblijf proper. Voer stekelstaartvaranen tot de leeftijd van 1 jaar dagelijks kleine insecten. Het is belangrijk om de juiste maat te kiezen in functie van de grootte van je stekelstaartvaraan, want in de dierenwinkel zijn verschillende maten van insecten te koop, van zeer klein tot groot. Een vuistregel is dat de insecten niet groter mogen zijn dan de breedte van de kop van je varaan, informeer hiervoor in de dierenwinkel. Verwijder niet gegeten levende insecten onmiddellijk na het voeren om vraat door het insect te voorkomen.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Kijk voor de aankoop van een dier uit naar een dierenarts die ervaring heeft met reptielen. Een gezonde stekelstaartvaraan:

- Heeft een egale huid met een heldere kleur
- een goed gevulde buik en staart
- heldere ogen
- een schone neus

Afwijkingen in gedrag, uitwerpselen, ademhaling of verkleuringen kunnen op ziektes wijzen. Contacteer bij twijfel altijd een dierenarts.

De meest voorkomende gezondheidsproblemen bij stekelstaartvaranen zijn:

- **Metabolic Bone Disease (MBD)**
Symptomen: vertraagde groei, vergroeiingen, zwakke botten en verdikte gewrichten, vaak aan het kaakgewricht, verlamming, incontinentie² of constipatie³.
MBD komt voor bij zowel dieren in de groei als bij volwassen dieren. Bij dieren in de groei wordt het ook wel rachitis genoemd. Het ontstaat door een tekort aan uv-B-straling, die nodig is voor een goede opname van calcium. Calciumrijke voeding en goede uv-B-lampen zijn absoluut noodzakelijk om de aandoening te voorkomen.
- **Obesitas**
Symptomen: te dikke staart, vetophoping op de buik, vooral bij mannelijke dieren.
De stekelstaartvaraan wordt snel te dik en dit kan leiden tot andere aandoeningen zoals leververvetting. Voer het te dikke dier kleine porties of maar twee- tot driemaal per week, geef in dat geval ook geen vette insecten zoals meelwormen en zorg voor meer beweging.
- **Leververvetting/anorexia**
Symptomen: sterk vermageren, niet eten, algehele lusteloosheid.
Contacteer de dierenarts, een intensieve behandeling gedurende enkele weken is nodig. Preventief kan je dit voorkomen door het dier niet te laten vervetten (niet overvoeren!).
- **Neoplasie**
Stekelstaartvaranen zijn vatbaar voor goed- en kwaadaardige gezwellen, vooral aan de reproductieorganen, darmen en lever. Raadpleeg een dierenarts voor de diagnose en een verdere behandeling.

² Incontinentie is de mest en urine laten lopen, het niet meer op kunnen houden of controleren van het mesten.

³ Constipatie is het verstopt zitten van de darmen en het niet kunnen mesten.

- **Luchtwegenklachten**

Symptomen: lusteloosheid, onrustige of snelle ademhaling, reutelende, knetterende geluiden, geopende bek, niet eten, vermageren, slijmen in de bek of neus.

De stekelstaartvaraan is gevoelig voor luchtwegenklachten, dit kan veroorzaakt worden door slechte huisvestingscondities (tocht, te hoge luchtvochtigheid...). Corrigeer deze en ga naar de dierenarts.

- **Inwendige parasieten** bv. wormen, flagellanten, coccidia

Symptomen: lusteloosheid, verminderde eetlust veranderingen in de ontlasting, die soms donkerder of bloederig kan zijn.

De symptomen zijn niet altijd duidelijk en beperken zich vaak tot algehele lusteloosheid en conditievermindering. Laat halfjaarlijks een mestonderzoek uitvoeren en steeds bij twijfel. Raadpleeg je dierenarts voor geschikte anti-parasitaire middelen.

- **Uitwendige parasieten** bv. bloedzuigende mijten en schimmels

Symptomen: jeuk, irritatie, abcessen en soms verkleuring van de huid, vlekken vaak bij de ogen, onder de kin, op de hals en op de poten, gewrichten en staart.

Bekijk goed de tenen en oogranden. Contacteer steeds je dierenarts voor een correcte diagnose en behandeling.

- Onvolledig vervellen

Symptomen: vervellingen zijn onvolledig of duren lang, vaak vernauwing van de huid aan de tenen, nagels, oogleden en bek.

Een lauwwarm waterbad kan uitkomst bieden, dit weekt de oude huid los. Trek nooit zelf de vervellingsresten los en raadpleeg indien nodig een dierenarts voor een diagnose van een onderliggende oorzaak zoals vitamine A-tekort, parasieten, slechte voeding, te droge lucht...

- **Constipatie**

Symptomen: weinig of geen mest, weinig eetlust, lusteloos.

Verkeerde voeding, een te koude omgeving of te weinig vochtopname kunnen constipatie veroorzaken.

Een lauwwarm waterbad kan de spijsvertering weer op gang te brengen.

- **Abcessen**

Symptomen: zwellingen aan het gewricht of op het lichaam.

De stekelstaartvaraan is gevoelig voor voetzoolabcessen. Een abces kan veroorzaakt worden door slechte huisvestingscondities (temperatuur, luchtvochtigheid...), een ongeschikte bodembedekker of door krab- en bijtwonden van soortgenoten.

- **Dystocia bij vrouwelijke dieren (legnood)**

Symptomen: onrustig gedrag, zoeken naar een geschikte nestplek, niet eten, een verdikking ter hoogte van het achterlichaam. In een later stadium: verlamming, spiertrillingen en aanvallen.

Vrouwelijke stekelstaartvaranen blijven reproductief actief, zelfs zonder de aanwezigheid van een mannelijk dier, zodat er zich problemen met de eileg kunnen voordoen bij vrouwelijke dieren. Contacteer onmiddellijk de dierenarts bij tekenen van onrust bij vrouwelijke dieren vanaf 10 à 12 maanden oud. Een permanente legbak in het terrarium van een vrouwelijk dier is aangeraden, want ook zonder paring kan ze behoefte hebben om eieren te leggen. De eieren zijn dan wel steriel.

- **Afwijkend gedrag of agressief gedrag**

Symptomen: stereotiep gedrag, vluchtgedrag zoals wegrennen of duwen en krabben aan de wanden, veel bewegen of juist extreem weinig bewegen, apathie. Mogelijk wordt het dier door hormonale veranderingen in het paarseizoen overactief. In andere gevallen heeft het dier last van stress. Stress kost energie en hierdoor zoekt het dier mogelijk langduriger de warmte op. Laat medische oorzaken uitsluiten door je dierenarts. Verbeter de omgeving en voorkom stress.

09.10.2026

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Stekelstaartvaranen zijn reptielen die je in een terrarium houdt. Kennis van de behoeften van het dier en technische kennis van terraria zijn belangrijk. De stekelstaartvaraan is vrij dociel, en is niet zo vinnig als sommige andere hagedissensoorten, maar het zijn zeker geen knuffeldieren. Varanen kunnen goed objecten in hun omgeving manipuleren en hebben een opmerkelijk leervermogen, dus je moet hen een stimulerende omgeving bieden door bv. speelobjecten aan te bieden. Bedenk waarom je een stekelstaartvaraan als huisdier wilt en of het dier aan die verwachtingen kan voldoen.

De volgende vragen helpen je over de aankoop van een stekelstaartvaraan na te denken:

- Stekelstaartvaranen kunnen tot 15 jaar oud worden, kan je er gedurende deze hele periode voor zorgen?
- Begrijp je dat het geen knuffeldier is, en dat de dieren niet wensen te worden aangeraakt?
- Weet je dat je voor deze dieren de juiste papieren in je bezit moet hebben om hun legale afkomst te bewijzen?
- Heb je genoeg ruimte voor het grote terrarium?
- Heb je tijd om dagelijks met je stekelstaartvaraan bezig te zijn en hem wekelijks te voorzien van nieuwe speelobjecten?
- Begrijp je dat je ze moet voeren met levende insecten en ander dierlijk voer moet prepareren, en je wekelijks schoonmaakwerk hebt?
- Is er een winkel in de buurt waar je de voederdieren kan aankopen, of ben je bereid deze zelf te kweken?
- Heb je de tijd om het voer aan te kopen en te bereiden met vitamine- en mineralenpoeder?
- Is er iemand die de stekelstaartvaraan kan verzorgen als je op vakantie gaat?
- Heb je ongeveer 90 euro per maand per stekelstaartvaraan over voor de voeding en verzorging?

Voor de aankoop of adoptie kan je het best informeren bij meerdere gespecialiseerde opvangcentra, dierenwinkels of kwekers. Het is aan te raden bij meerdere kwekers te gaan kijken voor je een stekelstaartvaraan koopt. Zo kan je direct zien wat er allemaal komt kijken bij het houden van de dieren. Kies een verkoper bij wie de dieren er gezond uitzien, het terrarium en water proper zijn, alle dieren een eigen lig- en zonneplek hebben en er voldoende ruimte is in het verblijf. Als je bij een handelszaak koopt, dan is de consumentenwetgeving van toepassing en heb je een wettelijke garantie op de gezondheid van het dier.

Let goed op dat je een varanensoort kiest die in Vlaanderen zonder bijkomende vergunning mag gehouden worden. Van de familie van varanen (*Varanidae*) zijn er 85 soorten gekend, waarvan in Vlaanderen tien soorten als huisdier mogen worden gehouden. Meer info: [Positieve lijst reptielen](#). De stekelstaartvaraan (*Varanus acanthurus*) valt onder CITES-appendix II en in de *EU Wildlife Trade Regulations* onder bijlage B. Dit betekent dat de internationale handel van deze dieren aan strenge voorschriften moet voldoen. Als eigenaar moet je kunnen aantonen dat je dier legaal de EU is binnengekomen. Wanneer je het dier van een particulier overkoopt, moet je een getekende overdrachtsverklaring met CITES-nummer vragen. Nakweekdieren mogen vrij verhandeld worden, maar de verkoper moet bij de verkoop wel een overdrachtsverklaring zonder CITES-nummer geven. Voor meer informatie: [CITES-wetgeving](#).

Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop enkel een dier dat mag worden verhandeld en gehouden in Vlaanderen. Koop geen zwakke of zieke dieren, want zo hou je foutieve handel in stand. Kijk goed of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je

verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij de Dierenwelzijn Vlaanderen via het [Meldpunt verwaarloosde of mishandelde dieren](#).

Voordat je de stekelstaartvaraan mee naar huis neemt, moet het terrarium in orde zijn, zodat het warm is en klaar voor de komst van het dier. Na de aankoop moet het dier een aantal dagen tot weken wennen aan de nieuwe situatie. Geef het dier rust, want dit is een stresserende periode. Na een week kan je meer toenadering zoeken.

7 KOSTEN

De aankoopprijs van een stekelstaartvaraan gaat van 100 tot 600 euro, afhankelijk van de leeftijd.

De aankoop van een terrarium en het meeste toebehoren is een eenmalige investering. Richtprijzen kan je [hier](#) vinden.

Maandelijks kost een stekelstaartvaraan ongeveer 90 euro voor levend voer en ander dierlijk voer, voedingssupplementen, bodembedekking, elektriciteit en water. Als het dier ziek wordt of je wil kweken, kunnen de kosten hoog oplopen.

Wat kost een stekelstaartvaraan jaarlijks?

Jaarlijkse kosten	Bedrag
Bodembedekking	150
Combinatielamp uv-B/warmte	80
Levend voer en ander dierlijk voer, mineralen- en vitaminepoeder	550
Elektriciteit en water	320
Totaal	1100 euro

Postadres

Koning Albert II-laan 15 bus 548
1210 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn